

Nauka i rozwój poprzez zabawę

Dlaczego zabawa?

Przez chwilę przyglądaj się swojemu dziecku, zobacz, jak interesująca jest dla niego/niej twoja twarz, jego/jej paluszki u rąk i nóg, a z czasem wszystko, co znajduje się w zasięgu jego rąk, np. twoje okulary czy włosy. Nic nie jest bezpieczne, więc uważaj!

Zabawa pomaga dziecku uczyć się i rozwijać na wiele sposobów. Na przykład, oglądając twoją twarz i słuchając twojego głosu, dziecko uczy się o wyrazach twarzy, dźwiękach i słowach, oraz jak poinformować ciebie i innych, czego chce, co czuje i o czym myśli. Poprzez sięganie rączkami i uderzanie, dziecko rozwija mięśnie i zdolności motoryczne, a poprzez upuszczanie i podnoszenie rzeczy, albo przyciskanie guzików by wytworzyć dźwięki, dziecko uczy się prostej zależności *jeżeli zrobię to, to wydarzy się to*. Więc tak, jest powód, dla którego podnosisz klucze z podłogi po raz 20 i podajesz je dziecku!

Program ramowy *Aistear: the Early Childhood Curriculum Framework* pokazuje, jak ważna jest zabawa, oraz podaje wiele pomysłów na to, jak bawić się z dzieckiem. W celu uzyskania dodatkowych informacji dotyczących *Aistear*, zapraszamy na www.ncca.ie/earlylearning.

Arkusze wskazówek dla rodziców niemowlaków (od narodzin do 18 miesięcy)

Zabawa z dzieckiem

Jako rodzic, możesz pomóc dziecku uczyć się poprzez zabawę. Poniżej prezentujemy kilka porad, jak to robić.

1. Codziennie zaplanuj dziecku **czas** na zabawę.
2. Zapewnij bezpieczne i interesujące zabawki. Uważaj na rzeczy, którymi dziecko może się zadławić, bądź rzeczy, które mają ostre krawędzie itp.
3. Gdy twoje dziecko zacznie siadać, raczkować i w końcu chodzić, zmieniaj się jego upodobania jeżeli chodzi o zabawę. Kiedy dziecko jest małe, jesteś dla niego bardzo ważną zabawką, więc **mów, śpiewaj** i ruszaj się z dzieckiem w ramionach. Później dziecko zacznie interesować się innymi rzeczami i osobami.
4. **Przyłącz się** do zabaw dziecka i pokaż, że się **dobrze bawisz**. Połóż się z dzieckiem na podłodze, podnoś go w ramionach, albo na kolanie.
5. Przygotuj **przestrzeń** do zabawy. Na przykład połóż na podłodze w kuchni kartonowe pudełko by przechowywać rzeczy, którymi twoje dziecko lubi się bawić. Podobne pudełko umieść na podwórzu.
6. **Powiedz** opiekunce do dziecka lub pracownikom żłobka, jakie zabawy lubi twój maluch, oraz jakie rymowanki, książki i zwyczaje mu się podobają.

Poniżej prezentujemy kilka pomysłów z *Aistear* na to, jak możesz się bawić z dzieckiem. Wiele z tych rzeczy możesz robić zarówno w domu jak i na podwórku.

Patrz, jak się bawię i zobacz, jak możesz mi pomagać.

Zabawy kreatywne

- Dmuchać bańki. Zachęcaj dziecko, by dotykało baniek i sprawiało, że pękają.
- Pozwól dziecku malować rękami (farbami nietoksycznymi). Przyłącz się.
- Włączaj muzykę i zachęcaj dziecko, by klaskało, krzyczało i machało rączkami i nóżkami.
- Uderzaj łyżką o wieczko pudełka po ciasteczkach w rytm muzyki.
- Umieść lusterko niedaleko dziecka. Rób śmieszne miny do lusterka.
- Zbieraj kapelusze, skarpetki i kawałki materiału. Pozwól dziecku bawić się różnymi materiałami.
- W czasie kąpeli pozwól dziecku chlapać, lać wodę i wykręcać gąbkę.

Gry z zasadami

- Baw się w *chowanego* ukrywając ulubioną zabawkę twojego dziecka pod kocyk. Zachęcaj dziecko, by jej szukało i uciech się, jak ją znajdzie.
- Przykryj dziecko kocykiem lub ręcznikiem i zapytaj *Gdzie się podziała Lucy?* Połóż prześcieradło lub ręcznik na swojej głowie i zapytaj *Gdzie się ukryła mamusia/tatusz?*
- Kiedy dziecko będzie potrafiło siadać, turlaj w jego kierunku piłeczkę i baw się w jej łapanie.
- Bawcie się razem książeczkami 3D. Zachęcaj dziecko, by naciskało guziki.

Używam rąk, uszu i ciała by odkrywać świat.

Gry językowe

- Zachęcaj dziecko do udziału w czynnościach i mów rymowanki w czasie zmieniania pieluszki
- *Małe świnki* (dotykając paluszków u nóg)
- *Mały pajęczek* (przesuwając rękę wzdłuż ciała dziecka)
- Mów o tym, co robi dziecko. *Shane, naciskasz przycisk, żeby piesek skakał.* Widzę że dobrze się bawisz. Przestań i pozwól dziecku zareagować gaworzeniem, śmiechem lub utrzymaniem kontaktu wzrokowego.
- Podaj mu grube, materiałowe lub wodoodporne książki do czytania, odkrywania lub gryzienia. Twoje dziecko może szczególnie interesować się mocnymi, kontrastowymi kolorami, takimi jak czarny i biały, czarny i żółty, oraz wzorami.
- Czytaj dziecku. *Zachęcaj je by dotykało materiałów, dzwigało 'klapki' i przewracało strony w książkach. Np. Zastanawiam się, co tam jest. Zajrzemy może i dowiemy się? Co się stanie, jak to naciśniemy? Obróćmy razem stronę.*
- Śpiewaj dziecku. Zachęcaj je, by śpiewało razem z tobą. *Uwielbiam, jak śpiewasz. Zaśpiewamy razem?*

Zabawy w udawanie

- Udawaj, że jesteś kotem i mów 'miau' lub rycz jak lew.
- Użyj serwisu do kawy i bawcie się w piknik w ogrodzie.
- Jeździcie traktorami zabawkowymi po bagnie w parku
- Ubieraj misia lub lalkę w ubranka dziecka. Kładź misia spać.
- Pomagaj dziecku karmić lalkę. Można robić to w czasie posiłków dziecka.

Zabawa jest dla mnie ważna, jest ważna dla mojego rozwoju i nauki.

Zabawy fizyczne

- Napełnij koszyk różnymi bezpiecznymi przedmiotami codziennego użytku, które twoje dziecko będzie mogło odkrywać – wałkami, chochlami, szczotkami do zmywania, kieliszkami do jajek, miskami, wieszakami, nakrętkami do stoików, wielkimi skorupkami, pomarańczami, kartonowymi rolkami i tyżkami. Usiądź koło dziecka i mów do niego, np. *Co możemy z tym zrobić? To jest nierówne w dotyku, no nie? Patrz, tym możemy uderzać.*
- Pomóż dziecku sortować rzeczy, np. garść kamyczków do każdego pojemniczka kartonowego na jajka, bawcie się w układanie klocków, kótek, wkładanie kubeczków jeden w drugi.
- Budujcie wieżę z pustych kartonów po jedzeniu, pudełek po butach lub klocków. Pozwól dziecku niszczyć te wieże. Bądź gotowy je odbudowywać – wiele razy!
- Czołgaj się z dzieckiem przez tunele z kartonów, dookoła domu, pod stołami i krzesłami lub za kanapą. Mów *Złapię cię!*
- Z czasem pomóż dziecku używając zabawek na kółkach, np. zabawek do ciągnięcia, zabawkowego wózka sklepowego lub wózka dla lalek.

Kiedy dziecko jest starsze, poszukaj dodatkowych porad dla rodziców na (www.ncca.ie/aisteartoolkit). Pamiętaj, że oprócz tego, że zabawa pomaga dziecku w rozwoju i nauce, **jest również przyjemnością!**